

درباره پستی بی شمار رذیله حسد/ تفاوت حسادت با بخل و انحصار طلبی

حسادت باعث نابینایی قلب، انکار فضل خدا و بروز کفر می شود و به سبب همین صفت پست انسان همواره با اندوه دست به گریبان است و به هلاکتی می افتد که امید نجات ندارد.

حسادت باعث نابینایی قلب، انکار فضل خدا و بروز کفر می شود و به سبب همین صفت پست انسان همواره با اندوه دست به گریبان است و به هلاکتی می افتد که امید نجات ندارد. به گزارش خبرگزاری مهر، حسد یکی از رذایل اخلاقی است. حسد یعنی آنچه برای خود بخواهی برای برادر یا خواهر دینی خود نخواهی. حسود خود را به عذاب دنیا گرفتار و به عقاب آخرت مبتلا می سازد. ضرب المثل "حسود یک لحظه نیاسود" بسیار معروف است، زیرا هر کسی می داند حسود یک لحظه از غم و غصه راحت نیست و هر که را در نعمت می بیند ناراحت می شود و البته نعمت خداوند هم نسبت به بندگان خود بی نهایت است، لذا حسود بیچاره همیشه محزون و غمگین است و به محسود نه تنها ضرری نمی زند، بلکه ثواب و حسنات او را زیاد می کند به علت غیبتی که از او می کند گناهان او را هم بر دوش خود کشیده و اعمال صالح خود را به او منتقل می کند.

با اندکی تامل روشن می شود که حسود در مقام ضدیت با پروردگار برآمده، زیرا هر کسی که دارای نعمت یا کمالی است خدا به خواست و مشیت خود بدو داده و کسی که زوال آن را بخواهد خلاف خواست خدا را می خواهد. خداوند می فرماید: آیا حسد می ورزند بر مردم برای آنچه خداوند از فضل خود به آنها عطا فرموده است.

اصولا هنگامی که نعمتی به دیگری می رسد و خود شخص از او محروم می ماند چند حالت مختلف در او پیدا می شود؛

-آرزو می کند که همان گونه که دیگران دارند او هم داشته باشد این حالت را غبطه می خوانند و حالتی است قابل ستایش، چرا که انسان را به تلاش و کوشش سازنده و امید دارد و هیچ اثر تخریبی در اجتماع ندارد. شخص مومن غبطه می خورد، اما حسد نمی برد و منافق حسد می ورزد، اما غبطه نمی خورد.

-آرزو می کند آن نعمت از دیگران سلب شود و برای این کار به تلاش و کوشش بر می خیزد و این حالت بسیار مذموم، حسد است که انسان را به تلاش و کوشش مخرب درباره دیگران و امید دارد بی آن که در مورد خویش تلاش سازنده ای انجام دهد.

-آرزو می کند خودش دارای آن نعمت شود و دیگران از آن محروم بمانند و این همان حالت بخل و انحصار طلبی است که انسان همه چیز را برای خودش بخواهد و از محرومیت دیگران لذت ببرد.

-دوست دارد دیگران در نعمت باشند هر چند خودش در محرومیت به سر برد و حتی حاضر است هر چه دارد در اختیار دیگران قرار دهد و از منافع خود چشم ببوشد. این حالت والا را ایثار گویند که یکی از مهم ترین صفات بر سته انسانی است.

در احادیث برای مبارزه با صفت زشت حسادت تعبیرات تکان دهنده ای دیده می شود. پیامبر(ص) می فرماید: خداوند موسی بن عمران را از حسد نهی کرد و به او فرمود شخص حسود در مورد نعمت های من بر بندگانم خشمناک است و از قسمت هایی که میان بندگانم قائل شده ممانعت می کند. هر کس چنین باشد نه او از من است و نه من از اویم.

نا گفته پیداست که حسد، زیان ها و مفاسد فردی و اجتماعی و مادی و معنوی فراوانی در بر دارد. از آن جا که اسلام آیین سازنده و پرورش دهنده انسانهاست برای درمان این صفت زشت و تقویت صفات پسندیده قوانین و برنامه ای ارزشمند آورده و خوی ناپسند حسد در قرآن و روایات سخت مورد نکوهش قرار گرفته و به مفاسد و زیان های آن توجه داده شده است. در قرآن آمده: بگو پناه می برم به خدا از شر حسودان بدخواه زمانی که حسد می ورزند.

قرآن از حسادت برادران حرت یوسف (ع) یاد کرده و از نیت آنها خبر داده و اضافه کرده آنان با آن که برادران یوسف بودند راضی به قتل او شدند و سرانجام آنها را که به خواری و رسوایی کشیده شد اطلاع داده است. از رسول اکرم(ص) است که حسد حسنات انسان را می خورد مانند آتش که هیزم را خاکستر می کند. و امام صادق(ع) می فرماید: سه عادت است که کمتر انسان از آنها نجات پیدا می کند بدگمانی، حسادت و فال بد زدن.

حسود هم به جسم خود ضرر می رساند و هم به روح خود و هم به جامعه. حسد انگیزه بخشی از جنایاتی است که در دنیا رخ داده

است. قابیل فرزند حضرت آدم بر اثر حسادت برادر خود، هابیل را کشت. قرآن مجید عامل نخستین قتل و کشتاری را که روی زمین واقع شد حسد دانسته است.

حسادت معمولا در مواردی پیش می آید که سنخیت در کار باشد مثلا هر دو در یک ردیف و یا مقام باشند، در یک شهر زندگی کنند، از اعضای یک خانواده و فامیل باشند و در غیر این موارد حسادت کمتر رخ می دهد. کسی که در این موارد حسادت می ورزد هدفش این است مقام او از همه بالاتر باشد همه از او ستایش کنند.

در اثر حسادت قلب نابینا می شود و فضل خدا را انکار می کند و کفر را بروز می دهد و به سبب همین صفت پست انسان همواره با اندوه دست به گریبان است و به هلاکتی می افتد که امید نجات ندارد. توبه حسود پذیرفته نیست، زیرا توبه کسی مقبول است که اصرار بر گناه نداشته باشد ولی شخص حسود اصرار بر گناه دارد. امام صادق(ع) می فرماید؛ آفت دین حسد، عجب و فخر فروشی است.

در نتیجه می توان گفت که حسد آثار بسیار نامطلوبی بر روی جسم و سلامت انسان می گذارد و افراد حسود معمولا افرادی رنجور و از نظر اعصاب و دستگاههای مختلف بدن ناراحت و بیمارند، زیرا امروزه این حقیقت مسلم است که بیماری های جسمانی در بسیاری از موارد عامل روانی اند. حضرت علی(ع) می فرمایند: تندرستی از کمی حسد است و در جایی دیگر می فرمایند: عجیب است که حسودان از سلامت جسم خود به کلی غافلند.

منابع:

- آیه 54 سوره نسا
- اصول کافی، ج 12
- سفینه البحار، ج 2
- اصول کافی، ج 2
- آیه 27 سوره مائده
- میزان الحکمه، ج 2
- تفسیر نمونه، ج 3